

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-5>

УДК 657.1:339.94:005.334

Скорик Олександр Васильовичздобувач ступеня доктора філософії у галузі управління та
адміністрування, аспірант,

Державний податковий університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-7893-6701>**Oleksandr Skoryk**

State Tax University

ПАРАДИГМА ІНТЕГРОВАНОГО КОМПЛАСНС-МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ¹

THE PARADIGM OF INTEGRATED COMPLIANCE MONITORING WITHIN THE SYSTEM OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES

Анотація. У статті обґрунтовано науково-методологічні засади формування парадигми інтегрованого компласнс-моніторингу в системі обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічних операцій. Визначено його сутність як інструменту системного управління відповідністю, що поєднує контрольну, аналітичну, превентивну та стратегічну функції обліку. Розкрито архітектуру інтегрованого компласнс-моніторингу, побудовану на засадах багаторівневої взаємодії операційних, аналітичних і управлінських підсистем. Доведено, що ефективність системи забезпечується синхронізацією інформаційних потоків, цифровізацією процесів та використанням штучного інтелекту для ідентифікації ризиків і прогнозування відхилень. Систематизовано міжнародні та національні нормативні орієнтири, що визначають рамки компласнс-дисципліни у сфері ЗЕД. Зроблено висновок, що інтегрований компласнс-моніторинг є ключовою детермінантою прозорості, достовірності звітності та підвищення економічної безпеки підприємств.

Ключові слова: компласнс-моніторинг, інтегрована система, обліково-аналітичне забезпечення, зовнішньоекономічна діяльність, економічна безпека, цифровізація, корпоративне управління, ризик-менеджмент, прозорість, відповідність.

Summary. The article substantiates the theoretical and methodological foundations for the development of the paradigm of integrated compliance monitoring within the system of accounting and analytical support for foreign economic operations. The study emphasizes the growing role of compliance as a strategic component of corporate governance, risk management, and economic security under the conditions of globalization, regulatory tightening, and digital transformation. The essence of integrated compliance monitoring is defined as a dynamic mechanism that combines accounting, analytical, control, and management functions into a single architecture of information flows aimed at ensuring legality, reliability, and transparency of business operations. The institutional and regulatory environment of compliance monitoring is analyzed through the interaction of international and national frameworks, including OECD, FATF, BEPS 2.0, and CSRD initiatives, which establish unified standards for transparency, reporting, and accountability in foreign trade activities. The article proposes a three-level architecture of integrated compliance monitoring – operational, analytical, and strategic – which enables the transition from reactive to proactive management of compliance risks. The operational level ensures data accuracy and document verification; the analytical level provides correlation and predictive risk assessment; the strategic level integrates monitoring results into corporate decision-making and sustainability strategies. It is proved that the effectiveness of integrated compliance monitoring depends on the synchronization of accounting and analytical subsystems, the digitalization of control processes, and the application of artificial intelligence for real-time anomaly detection. The results demonstrate that integrated compliance monitoring forms an informational and organizational basis for economic resilience, transparency, and stakeholder trust, acting as a key determinant of the sustainable development and competitiveness of enterprises engaged in foreign economic activity.

Keywords: compliance monitoring, integrated system, accounting and analytical support, foreign economic activity, economic security, digitalization, corporate governance, risk management, transparency, compliance.

¹ Дослідження здійснено в рамках науково-дослідної роботи кафедри обліку і аудиту «Обліково-аналітичне забезпечення управління суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку» (державний реєстраційний № 0121U111098).

Постановка проблеми. Сучасні тенденції розвитку світової економіки, посилення регуляторного контролю за трансграничними операціями та глобалізація фінансових ринків зумовлюють необхідність підвищення прозорості й підзвітності у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств. У цих умовах класична система обліково-аналітичного забезпечення вже не може обмежуватися лише відображенням фактів господарського життя – вона повинна забезпечувати дотримання вимог міжнародних стандартів, мінімізацію комплаєнс-ризиків і підтримку довіри між стейкхолдерами. Натомість у практиці функціонування більшості українських підприємств відсутня цілісна методологія інтеграції комплаєнс-підходів у систему бухгалтерського обліку та аналітики. Застосування контрольних процедур має переважно формальний характер, а інформаційно-аналітичні інструменти не дозволяють оперативно виявляти порушення або невідповідності у процесах зовнішньоекономічних операцій. Це створює ризики для фінансової стійкості, податкової безпеки та репутаційної надійності суб'єктів господарювання на міжнародних ринках. Зростання уваги до питань належного корпоративного управління, антикорупційних практик, ESG-звітності, а також вимог директив ЄС (зокрема, CSRD, BEPS 2.0) актуалізує потребу у формуванні інтегрованої системи комплаєнс-моніторингу, що поєднує облікову, аналітичну, контрольну та управлінську підсистеми. Такий підхід дає змогу не лише підвищити ефективність управління ризиками, але й забезпечити своєчасне виявлення відхилень, формування обґрунтованих управлінських рішень і зміцнення економічної безпеки підприємства у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Водночас у науковій літературі питання побудови парадигми інтегрованого комплаєнс-моніторингу залишаються недостатньо розкритими. Переважна більшість досліджень фокусуються на окремих аспектах – внутрішньому аудиті, податковому контролі, фінансовому моніторингу або ризик-менеджменті, тоді як їх інтеграція в єдину систему обліково-аналітичного забезпечення потребує теоретичного осмислення. Отже, актуальним є науковий пошук концептуальних засад формування інтегрованого комплаєнс-моніторингу як ключового елементу сучасної системи обліково-аналітичного супроводу зовнішньоекономічних операцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліково-аналітичного супроводу зовнішньоекономічних операцій знайшло відображення у низці сучасних праць. У дослідженні [1] розкрито роль зовнішньоекономічної діяльності у системі обліково-аналітичного управління підприємством, підкреслено важливість інтеграції управлінських рішень з інформа-

ційними потоками. Антонюк О.Р. [2] дослідила взаємозв'язок бухгалтерського обліку ЗЕД із механізмами валютного нагляду та фінансового моніторингу в умовах воєнного стану, наголошуючи на потребі цифровізації контрольних процедур. Болдовська К.П. [3] визначила ключові складові облікового забезпечення міжнародних операцій, проте питання безперервного моніторингу відповідності залишаються поза увагою. Воскресенська Т.І. і Вінярський Б.І. [4] систематизували підходи до побудови аналітичного супроводу ЗЕД за видами операцій, але не розкрили можливостей його інтеграції у єдину комплаєнс-архітектуру. Гордополов В.Ю. [5] зосередився на правових засадах регулювання ЗЕД. Водночас у сучасних дослідженнях відсутнє цілісне теоретико-методичне бачення інтегрованого комплаєнс-моніторингу як складової системи обліково-аналітичного забезпечення, що й визначає наукову новизну цієї статті.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних засад формування парадигми інтегрованого комплаєнс-моніторингу в системі обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічних операцій, яка передбачає побудову цілісної концепції поєднання облікових, аналітичних, контрольних і управлінських компонентів у межах єдиного інформаційно-комунікаційного простору підприємства. Реалізація цієї мети зумовлена потребою у підвищенні прозорості та достовірності фінансової інформації, мінімізації комплаєнс-ризиків, дотриманні вимог міжнародних стандартів звітності та корпоративної відповідальності у сфері ЗЕД. Задля цього у дослідженні передбачається розкриття сутності інтегрованого комплаєнс-моніторингу як інструменту управління ризиками і забезпечення законності господарських операцій, визначення його місця у структурі обліково-аналітичного супроводу, систематизація принципів і механізмів реалізації в практиці бухгалтерського обліку, аналітики та внутрішнього контролю, а також розроблення концептуальної моделі впровадження інтегрованого комплаєнс-моніторингу як складової системи економічної безпеки й стратегічної стійкості підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток концепції комплаєнс-моніторингу у системі обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічних операцій ґрунтується на поєднанні теоретичних положень інституційної економіки, системного аналізу, теорії обліку, контролю та управління ризиками. У межах сучасної економічної науки формується парадигма, за якої комплаєнс розглядається не як окрема контрольна функція, а як складова комплексної системи забезпечення корпоративної доброчесності,

інформаційної прозорості та законності господарських процесів. Зміщення акценту з формального дотримання регламентів на безперервне оцінювання відповідності дій, рішень і результатів стратегічним цілям підприємства та нормативним вимогам є визначальною рисою нової обліково-аналітичної парадигми.

У межах трансформаційного підходу обліково-аналітична система виступає інформаційною платформою для комплаєнс-моніторингу, забезпечуючи ідентифікацію ризиків на рівні первинних документів, фінансових операцій і управлінських звітів. Облік перестає бути лише ретроспективним інструментом, натомість набуває характеристик системи раннього попередження – індикатора комплаєнс-відхилень, що дозволяє оперативно виявляти аномалії, відхилення від контрактних зобов'язань, податкових чи митних правил [1, с. 72]. Водночас аналітична підсистема трансформується у динамічний механізм оцінювання ризиків, порівняння фактичних показників із нормативними, моделювання сценаріїв впливу потенційних порушень на фінансову результативність і репутаційний капітал підприємства.

Важливою методологічною основою інтегрованого комплаєнс-моніторингу є принципи єдності інформаційного середовища, синергетичності функцій та проактивності управління [6, с. 68]. Перший принцип забезпечує взаємопов'язаність даних облікової, податкової, управлінської та аналітичної підсистем, що уможливорює наскрізний контроль процесів ЗЕД – від моменту укладення зовнішньоекономічного контракту до формування звітності. Принцип синергетичності вимагає поєднання процедур бухгалтерського контролю, аудиту, внутрішнього моніторингу й аналітичного прогнозування в єдиній логіці інформаційних потоків. Принцип проактивності передбачає перехід від реагування на комплаєнс-порушення до їх попередження через автоматизовані тригери, індикатори ризику та алгоритми штучного інтелекту.

Підґрунтям нової парадигми виступає поєднання нормативно-правового, інформаційно-аналітичного та ціннісно-етичного вимірів управління. Комплаєнс у зовнішньоекономічній сфері має не лише юридичний, а й економічний та репутаційний вимір. Його невід'ємною частиною стає формування культури відповідальності та довіри – як усередині підприємства, так і у відносинах із зовнішніми контрагентами, фінансовими установами, податковими органами, митними структурами. У цьому контексті обліково-аналітична система стає носієм не лише даних, а й доказової бази доброчесності бізнес-практик.

З позицій методології системного підходу інтегрований комплаєнс-моніторинг може бути розглянутий як підсистема управління якістю обліково-аналітичної інформації, що функціонує на основі

зворотного зв'язку між обліком, контролем і прийняттям рішень. Його сутність полягає у забезпеченні балансу між регуляторними вимогами, економічною доцільністю та стратегічними інтересами підприємства [4]. Така система має виконувати не лише контрольну, а й превентивну, аналітичну та комунікаційну функції, перетворюючи облік на активний елемент системи управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності.

Отже, теоретико-методологічна основа парадигми інтегрованого комплаєнс-моніторингу базується на ідеї багаторівневої взаємодії між інформаційними потоками, регуляторними обмеженнями та управлінськими рішеннями. Її впровадження дозволяє переорієнтувати обліково-аналітичну систему підприємства із формального фіксування даних на стратегічне управління відповідністю, забезпечити прозорість і верифікованість зовнішньоекономічних операцій, підвищити довіру міжнародних партнерів і зміцнити економічну безпеку підприємства в умовах глобальної конкуренції.

Інституціоналізація комплаєнс-моніторингу у сфері зовнішньоекономічних операцій відбувається під впливом глобальних тенденцій до уніфікації регуляторних вимог, прозорості фінансових потоків і формування міжнародних стандартів поведінки бізнесу. У цьому контексті система обліково-аналітичного забезпечення ЗЕД стає не лише інструментом обліку, а й складовою корпоративного управління, покликаною гарантувати відповідність операцій вимогам законодавства, податкових і митних правил, антикорупційних норм, санкційних режимів та вимог до сталого розвитку.

На макрорівні фундаментальні орієнтири формує низка міжнародних інституцій – насамперед Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Європейська комісія, Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (FATF), Світова організація торгівлі (ВТО) та Організація Об'єднаних Націй (UNCTAD). Вони встановлюють рамкові підходи до прозорості трансакцій, розкриття кінцевих бенефіціарів, запобігання корупції, трансфертного маніпулювання та ухилення від сплати податків. Зокрема, ініціативи BEPS 2.0 та директиви CSRD визначають обов'язковість інтегрованої звітності, включно з нефінансовими компонентами, що безпосередньо пов'язує комплаєнс з інформаційною функцією бухгалтерського обліку.

На мезорівні комплаєнс-моніторинг формується як елемент корпоративного управління, що забезпечує взаємодію між бухгалтерською службою, підрозділами внутрішнього аудиту, юридичною підтримкою та службою безпеки. У підприємствах, які здійснюють ЗЕД, такий моніторинг має охоплювати не лише фінансові аспекти, а й юридичну чистоту контрактів, санкційні перевірки контрагентів, митну верифікацію документів,

відповідність умов поставок стандартам експортного контролю. Це потребує інтеграції комплаєнс-процедур у контури обліково-аналітичної системи, аби вона перетворилася на наскрізний механізм підтвердження правомірності всіх зовнішніх транзакцій.

Водночас в Україні нормативне середовище комплаєнсу перебуває на етапі інституційного становлення. Незважаючи на поступове імплементація норм ЄС у національне законодавство, відсутність комплексної методології контролю відповідності у сфері обліку, аудиту та ЗЕД зумовлює низку проблем: дублювання процедур контролю, слабку цифровізацію аналітичних процесів, розрив між обліковими даними й управлінськими рішеннями. Саме тому ключовим завданням є розробка інтегрованих підходів, які поєднують регуляторні вимоги з внутрішніми інформаційними потоками підприємства.

У цьому контексті комплаєнс-моніторинг постає як механізм трансляції регуляторних норм у внутрішню архітектуру обліку, що перетворює нормативні вимоги на аналітичні алгоритми контролю. Інтегрований підхід дає змогу здійснювати комплексну верифікацію даних: від первинного документа – до агрегованої фінансової звітності, забезпечуючи автоматизовану відповідність міжнародним стандартам (IFRS, IAS, ISO 37301, ISO 37001 тощо) (табл. 1).

Систематизація наведених положень свідчить, що комплаєнс-моніторинг у зовнішньоекономічній діяльності має багаторівневий характер і потребує узгодження зовнішніх регуляторних

норм із внутрішньою обліково-аналітичною архітектурою підприємства. Лише інтеграція цих елементів створює умови для побудови ефективної парадигми, у якій інформація з обліку, аналітики, контролю та управління зливається в єдину систему забезпечення відповідності, прозорості та довіри у міжнародному бізнес-середовищі.

Формування архітектури інтегрованого комплаєнс-моніторингу передбачає побудову багаторівневої системи, у межах якої поєднуються функції бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю, аудиту, ризик-менеджменту, аналітики та корпоративного управління. Ключовою ідеєю є забезпечення наскрізного руху інформації – від моменту виникнення господарської операції до її фінансової, податкової, аналітичної та стратегічної інтерпретації. Така система функціонує як замкнений цикл, у якому облік не лише фіксує події, а й формує сигнали відповідності, аналітичні індикатори ризику та управлінські рекомендації.

Архітектура інтегрованого комплаєнс-моніторингу передбачає наявність трьох взаємопов'язаних рівнів: операційного, аналітичного та стратегічного:

1) операційний рівень охоплює фіксацію первинних даних, перевірку коректності документів, реєстрацію зовнішньоекономічних контрактів, контроль валютних операцій, митних декларацій і логістичних транзакцій. На цьому рівні формується базова інформаційна матриця, що надалі використовується для аналітичної обробки;

2) аналітичний рівень виконує функцію інтерпретації даних, виявлення аномалій, кореляції

Таблиця 1 – Інституційно-нормативна основа та ризики інтегрованого комплаєнс-моніторингу у ЗЕД

Рівень регулювання	Ключові нормативні акти / ініціативи	Об'єкт контролю	Типові комплаєнс-ризики	Інструменти моніторингу
Міжнародний рівень	BEPS 2.0, CSRD, FATF Recommendations, UNCTAD ISAR	трансфертне ціноутворення, прозорість звітності, бенефіціари	ухилення від оподаткування, недостовірність даних, маніпуляції зі звітністю	інтегровані звітні форми, country-by-country reporting, аналітика ESG
Європейський рівень	AMLD VI, Директива (EU) 2022/2464 (CSRD), Регламент (EU) 2023/2859	верифікація фінансових і нефінансових показників, санкційна відповідність	невиконання вимог розкриття, порушення антикорупційних принципів	цифрові реєстри, блокчейн-контроль, автоматизовані аналітичні панелі
Національний рівень	Податковий кодекс, Митний кодекс, Закон «Про запобігання корупції», Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»	відображення ЗЕД-операцій, контроль первинних документів, внутрішній аудит	податкові спори, неточність звітності, фіктивні контрагенти	1C/ERP-модулі комплаєнсу, Power BI моніторинг, внутрішній аудит
Корпоративний рівень	внутрішні політики, кодекси етики, регламенти ЗЕД	процедури узгодження операцій, контроль договорів, звітність підрозділів	порушення процедур, конфлікт інтересів, несвоєчасне реагування	KPI комплаєнсу, цифровий дашборд, контроль доступів, аналітика інцидентів

Джерело: складено автором на основі [3–5]

показників, розрахунку ключових показників ризику (KRI) та комплаєнс-індикаторів. Саме тут реалізується механізм аналітичного контролю – від розпізнавання типових помилок до прогнозування наслідків порушення комплаєнс-вимог;

3) стратегічний рівень забезпечує інтеграцію результатів моніторингу в систему корпоративного управління, прийняття рішень щодо політики комплаєнсу, коригування регламентів, побудови ESG-орієнтованої звітності та оцінки впливу комплаєнс-середовища на довгострокову фінансову стабільність підприємства.

Важливою особливістю архітектури інтегрованого комплаєнс-моніторингу є двосторонній характер інформаційних потоків. На відміну від традиційних ієрархічних моделей, у яких дані рухаються «знизу догори», інтегрована система передбачає зворотні сигнали – від управлінських центрів до облікових підрозділів. Це забезпечує оперативне реагування на ризики, оновлення правил контролю, корекцію звітних параметрів і, головне, узгодженість інформації між усіма рівнями управління. Інформаційно-технологічною основою такої архітектури стає інтегрована цифрова платформа, що об'єднує дані з ERP-систем, CRM-модулів, бухгалтерських і податкових підсистем, а також зовнішніх джерел (митних реєстрів, реєстрів санкцій, ESG-показників) [4]. У межах цієї платформи реалізуються алгоритми верифікації, аналітики та автоматичного формування комплаєнс-звітів. Впровадження інструментів штучного інтелекту й машинного навчання дозволяє системі навчатися на історичних даних, підвищуючи точність прогнозів і швидкість реагування. У логіці системного підходу архітектура інтегрованого комплаєнс-моніторингу функціонує як динамічна відкрита система, де облік, аналітика й управління не існують окремо, а утворюють єдине комунікаційне середовище. Це забезпечує стратегічну мету – перетворення обліково-аналітичної

інформації на фактор управління комплаєнсом, а комплаєнс-процедур – на гарантію достовірності даних, які лежать в основі управлінських рішень (табл. 2).

Отже, архітектура інтегрованого комплаєнс-моніторингу у системі обліково-аналітичного забезпечення є не просто структурою контролю, а системою мислення підприємства, орієнтованою на дотримання норм, відповідальність, прозорість і передбачуваність управлінських рішень. Її ключова цінність полягає у створенні безперервного каналу довіри – між даними, процесами та людьми, що забезпечує синергетичний ефект між економічною безпекою, ефективністю та міжнародною репутацією бізнесу.

Висновки. Таким чином, інтегрований комплаєнс-моніторинг у системі обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічних операцій слід розглядати як нову управлінську парадигму, що поєднує контрольну, аналітичну та превентивну функції обліку. Його запровадження дозволяє перетворити облікову інформацію з інструмента фіксації фактів господарської діяльності на механізм забезпечення законності, достовірності та відповідності міжнародним стандартам. Запропонований підхід сприяє підвищенню прозорості зовнішньоекономічних операцій, своєчасному виявленню ризиків і формуванню культури відповідального корпоративного управління. Побудова архітектури інтегрованого комплаєнс-моніторингу передбачає узгодження внутрішніх процедур із регуляторними вимогами, синхронізацію інформаційних потоків та цифровізацію аналітичних процесів, що створює підґрунтя для системного управління ризиками й підвищення економічної безпеки підприємства. Таким чином, інтегрований комплаєнс-моніторинг є ключовим елементом модернізації обліково-аналітичної системи, орієнтованої на відповідність, стійкість і довіру у міжнародному бізнес-середовищі.

Таблиця 2 – Архітектура інтегрованого комплаєнс-моніторингу у системі обліково-аналітичного забезпечення підприємства

Рівень системи	Функціональне призначення	Основні інструменти та механізми	Результати моніторингу
Операційний рівень	первинна реєстрація зовнішньоекономічних операцій, документальний контроль, валідація даних	ERP-система, 1C/FinExpert, електронний документообіг, верифікаційні скрипти	надійність первинних даних, відсутність дублювання, виявлення порушень
Аналітичний рівень	інтерпретація, кореляція і ризик-аналіз даних, розрахунок KPI і KRI, побудова прогнозних моделей	Power BI, Tableau, Python-аналітика, AI-скрипти, аналітичні панелі	виявлення аномалій, оцінка ризиків, формування звітів і тригерів реагування
Стратегічний рівень	управління політикою комплаєнсу, ухвалення рішень, коригування регламентів і процедур	корпоративні дашборди, політики комплаєнсу, ESG-панелі, система внутрішнього контролю	стратегічна стійкість, прозорість звітності, підтверджена комплаєнс-надійність

Джерело: складено автором на основі [3–5]

Список використаних джерел:

1. Kraievskiy V., Skoryk O. Foreign economic activity in the system of accounting and analytical management support. *Economics of systems development*. 2024. Vol. 6 (1). P. 69–75
2. Антонюк О. Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності: вплив на актуальні аспекти валютного нагляду та фінансового моніторингу в період дії військового стану в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 3. С. 83–86
3. Болдовська К. П. Особливості та складові облікового забезпечення міжнародних операцій суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 35. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1100> (дата звернення: 02.10.2025).
4. Воскресенська Т. І., Вінярський Б. І. Формування обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств в розрізі її видів. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3532> (дата звернення: 02.10.2025).
5. Гордолов В. Ю. Нормативно-правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Економічний простір*. 2018. № 130. С. 121–137.
6. Краєвський В. М., Скорик О. В. Інституційна трансформація механізмів обліково-аналітичного супроводу зовнішньоекономічних операцій. *Галицький економічний вісник*. 2025. № 1 (92). С. 67–76.

References:

1. Kraievskiy V., Skoryk O. (2024) Foreign economic activity in the system of accounting and analytical management support. *Economics of Systems Development*, no. 6(1), pp. 69–75.
2. Antoniuk O. R. (2024) Oblik zovnishn'oeconomichnoyi diyal'nosti: vplyv na aktual'ni aspekty valyutnoho nahlyadu ta finansovoho monitorynhu v period diyi viys'kovoho stanu v Ukraini [Accounting of foreign economic activity: impact on current aspects of currency supervision and financial monitoring during martial law in Ukraine]. *Ekonomika. Finansy. Pravo – Economics. Finance. Law*, no. 3, pp. 83–86. (in Ukrainian)
3. Boldovska K. P. (2022) Osoblyvosti ta skladovi oblikovoho zabezpechennia mizhnarodnykh operatsii sub'yektiv hospodariuvannia [Features and components of accounting support for international operations of business entities]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 35. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1100> (in Ukrainian)
4. Voskresenska T. I., Viniarskyi B. I. (2024) Formuvannia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia zovnishn'oeconomichnoyi diyal'nosti pidpriemstv v rozrizi yii vydiv [Formation of accounting and analytical support for foreign economic activity of enterprises by its types]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 59. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3532> (in Ukrainian)
5. Hordopolov V. Yu. (2018) Normatyvno-pravove zabezpechennia zovnishn'oeconomichnoyi diyal'nosti pidpriemstv [Regulatory framework for foreign economic activity of enterprises]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, no. 130, pp. 121–137. (in Ukrainian)
6. Kraievskiy V. M., Skoryk O. V. (2025) Instytutsiina transformatsiia mekhanizmv oblikovo-analitychnoho suprovodu zovnishn'oeconomichnykh operatsii [Institutional transformation of mechanisms of accounting and analytical support for foreign economic operations]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, no. 1(92), pp. 67–76. (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 22.10.2025